

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2026-356-12>

УДК 551.799:338.49:631.5(477)

JEL classification Q13, Q12, L62

ОМЕЛЬЯНЕНКО Олександр

Національний університет біоресурсів і природокористування України

<https://orcid.org/0009-0007-4713-6051>

e-mail: o_omelianenko@nubip.edu.ua

ТАЛАВИРЯ Микола

Національний університет біоресурсів і природокористування України

<https://orcid.org/0000-0001-6915-4815>

e-mail: talanyk@nubip.edu.ua

ЛУЦІЙ Олександр

Національний університет біоресурсів і природокористування України

<https://orcid.org/0009-0007-5235-9655>

e-mail: lutsiy@nubip.edu.ua

КАРПЕНКО Лариса

Національний університет біоресурсів і природокористування України

<https://orcid.org/0000-0002-8672-3036>

e-mail: karpenko_lf@nubip.edu.ua

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано сучасний стан і перспективи розвитку інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки в Україні. Встановлено, що цей ринок складається з таких основних елементів: виробничого, сервісного, фінансово-кредитного, логістичного, інформаційного та кадрового компонентів, які забезпечують технічну підтримку аграрної галузі. Проведено дослідження рівня забезпечення аграріїв технікою, стану машинно-тракторного парку, матеріально-технічної бази, а також тенденцій у виробництві, імпорті та експорті сільськогосподарської техніки на національному рівні. Виявлено, що ринок залежний від імпорту, має значну диспропорцію в технічному забезпеченні різних господарств і стикається з низкою проблем. Зокрема, відзначається недостатньо розвинута сервісна інфраструктура, обмежений доступ до фінансових і кредитних ресурсів. Окремо розглянуто вплив військових дій на роботу ринку: втрати сільськогосподарської техніки, руйнація ремонтно-обслуговуючих потужностей, порушення логістичних процесів та підвищення ризиків для інвесторів. На основі проведеного аналізу сформульовано основні вектори розвитку інфраструктури ринку. До них належать модернізація матеріально-технічної бази, підтримка вітчизняного виробництва сільськогосподарської техніки, створення й удосконалення сервісних центрів, розширення доступу до кредитно-лізингових програм, підготовка кваліфікованих кадрів та активізація державної підтримки галузі.

Ключові слова: ринок сільськогосподарської техніки, інфраструктура ринку, аграрний сектор, технічне забезпечення, сервісна інфраструктура, державна підтримка.

OMELIANENKO Oleksandr, TALAVYRYA Mykola, LUTSIY Oleksandr, KARPENKO Larisa
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

CURRENT STATE AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF THE INFRASTRUCTURE OF THE AGRICULTURAL EQUIPMENT MARKET IN UKRAINE

The article examines the state and prospects of the agricultural machinery market infrastructure in Ukraine. This infrastructure is understood as a multifunctional system that combines production, supply, servicing, financing, logistics, information support, and staffing for the agricultural sector. Its effective functioning determines the level of technical provision of agricultural producers, the pace of machinery renewal, and the competitiveness of agricultural production. The study analyses the technical equipment of agricultural enterprises and household farms, the condition of the material and technical base, and trends in machinery renewal. Particular attention is paid to disparities in technical provision between large agricultural producers and small farms, excessive workload on tractors and harvesters, and the dependence of the domestic market on imported machinery. It is established that domestic manufacturers face constraints caused by technological backwardness, insufficient investment, limited export opportunities, and strong competition from foreign producers. Special attention is given to service and repair infrastructure, financial and credit support, logistics, information provision, and staffing as key components of market infrastructure. The paper concludes that further development of the agricultural machinery market infrastructure in Ukraine requires modernization of the material and technical base, support for domestic machinery manufacturing, expansion of service networks, improvement of financial instruments, training of qualified personnel, harmonization with EU standards, and strengthening of state support.

Keywords: agricultural machinery market, market infrastructure, agricultural sector, technical support, service infrastructure, state support.

Стаття надійшла до редакції / Received 08.07.2026

Прийнята до друку / Accepted 06.08.2026

Опубліковано / Published 27.08.2026

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

©

ОМЕЛЬЯНЕНКО Олександр, ТАЛАВИРЯ Микола,
ЛУЦІЙ Олександр, КАРПЕНКО Лариса

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Розвиток аграрного сектора в Україні нерозривно пов'язаний із рівнем технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств, доступністю сучасної техніки, її ефективним використанням, а також станом ринкової інфраструктури, яка забезпечує виробництво, постачання, обслуговування, фінансування та оновлення парку машин і тракторів. У сучасних умовах роль ринкової інфраструктури у забезпеченні сільського господарства стає особливо важливою. Вона формує організаційно-економічні передумови для стабільної роботи аграрного комплексу, підвищення його продуктивності та вдосконалення технологій. Однак український аграрний сектор досі стикається з низьким рівнем технічного оснащення в деяких господарствах, надмірним навантаженням на наявну техніку, залежністю від імпортного обладнання та недостатнім розвитком сервісної інфраструктури. Ці проблеми ускладнюються обмеженням доступом до кредитних і лізингових програм, дефіцитом кваліфікованих кадрів та логістичними труднощами. Ситуацію додатково загострюють наслідки війни, які спричинили втрату техніки, руйнування обслуговуючих потужностей, розрив логістичних ланцюгів та зростання інвестиційних ризиків. У зв'язку з цим дослідження поточного стану й визначення перспектив розвитку ринкової інфраструктури сільськогосподарської техніки в Україні є надзвичайно актуальними як із наукової, так і з практичної точки зору. Така аналітична робота може стати ключем до вирішення нагальних завдань зі створення сучасної матеріально-технічної бази господарств, модернізації агропромислового виробництва, підтримки національного машинобудування та запровадження ефективної системи технічного й сервісного супроводу сільськогосподарської діяльності.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Розвиток аграрного сектору, технічне оснащення сільськогосподарського виробництва, модернізація матеріально-технічної бази, а також функціонування ринку сільськогосподарської техніки та його інфраструктурних елементів залишаються важливими темами наукових досліджень багатьох українських вчених. Зокрема, варто виокремити роботи таких дослідників, як Н. В. Добіжа, Ю. О. Лупенко, Л. О. Бойко, В. О. Бойко, О. М. Попадюк, Б. Б. Семак, О. М. Гаврилюк та інших. У своїх працях вони висвітлюють різні аспекти розвитку матеріально-технічного забезпечення аграрного виробництва, поповнення машинно-тракторного парку, аналізують актуальний стан і перспективи вітчизняного сільськогосподарського машинобудування, досліджують вплив державної підтримки на зростання попиту на техніку, а також розглядають питання розвитку сервісної, фінансової, логістичної та інноваційної складових ринкової інфраструктури. Утім, сучасні зміни в аграрному секторі, зростаюча залежність від імпорту, потреба у відновленні технічного потенціалу та нові виклики, спричинені військовими діями, підкреслюють нагальність подальшого глибокого й комплексного аналізу цієї проблематики.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Незважаючи на значний обсяг наявних наукових розробок, окремі аспекти розвитку інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки в Україні залишаються недостатньо вивченими та потребують більш глибокого аналізу. Зокрема, актуальними залишаються питання комплексного дослідження сучасного забезпечення технікою різних типів господарств, оцінки впливу сервісного, фінансово-кредитного, логістичного та кадрового забезпечення на функціонування ринку, а також вивчення залежності від імпорту та її наслідків для стабільності ринку. Особливо важливою є оцінка впливу війни на технічне забезпечення і сервісну підтримку аграрного сектору. Одночасно потребують досконалішого опрацювання стратегічні напрями відновлення інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки у повоєнний період, зміцнення позицій вітчизняного машинобудування, розвиток сегмента малої сільськогосподарської техніки та вдосконалення механізмів державної підтримки. Усі ці аспекти є важливими напрямками для подальших досліджень і наукового узагальнення, що визначатимуть ключові завдання майбутніх наукових розвідок.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою цієї статті є аналіз сучасного стану інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки в Україні, визначення основних проблем у її функціонуванні та обґрунтування перспектив подальшого розвитку на тлі структурних змін в аграрному секторі та процесів післявоєнної відбудови. Для досягнення цієї мети передбачено вивчення рівня технічної оснащеності аграрних виробників, оцінку стану матеріально-технічної бази, дослідження тенденцій розвитку національного машинобудування, ролі імпорту та експорту техніки, а також значення сервісного, фінансового, логістичного й кадрового забезпечення інфраструктури. У підсумку будуть визначені напрями для подальшого вдосконалення існуючих підходів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Ринок сільськогосподарської техніки — це складна система економічних взаємозв'язків, яка об'єднує виробників, дилерів, посередницькі структури, фінансові установи, державні органи та кінцевих споживачів. Ці взаємозв'язки стосуються таких аспектів, як придбання техніки, її використання, технічне обслуговування

та ремонт. Важливим компонентом ефективності ринку є його інфраструктура, що створює умови для переміщення технічних засобів, надання послуг, циркуляції фінансів, інформації та сервісної підтримки між усіма учасниками. Основу такої інфраструктури формують виробники сільськогосподарської техніки, дилери й торговельні мережі, сервісні центри, банківські та лізингові організації, приватні постачальники, а також платформи для проведення виставок, ярмарків і аукціонів. Грамотна організована інфраструктура сприяє балансу між попитом і пропозицією, забезпечує стабільність функціонування ринку та є базою для визначення його стратегій розвитку й вирішення актуальних завдань.

Аграрний сектор України стикається зі значними викликами в сфері технічного забезпечення, що особливо проявляється серед великих учасників ринку. Багато підприємств постійно відчують нестачу ключових видів сільськогосподарської техніки. Лише незначна частина господарств має у своєму розпорядженні трактори, ще менше — автомобільний транспорт і зернозбиральні комбайни. У тих господарствах, які зовсім не використовують землі в сільськогосподарських цілях, ситуація з технічним забезпеченням перебуває на ще нижчому рівні. Це створює дисбаланс у рівнях матеріального оснащення між виробниками і серйозно обмежує їхні можливості для ефективної реалізації господарських процесів. Складнощі посилюються значним перевантаженням техніки, що є типовим для України у порівнянні з розвиненими країнами. Такий стан справ ускладнює своєчасне виконання польових робіт і з часом загрожує втратами врожаю. Наприклад, один трактор в Україні обробляє в середньому 105 гектарів ріллі, тоді як у США цей показник становить лише 28 гектарів, а у Франції — всього 14 гектарів. Подібна ситуація спостерігається і щодо зернозбиральних комбайнів: в Україні один комбайн обслуговує 262 гектари зернових та зернобобових культур, тоді як у розвинених аграрних країнах цей показник набагато нижчий — близько 55 гектарів. Така статистика чітко демонструє гостру нестачу техніки, її значний знос і нагальну потребу в модернізації парку техніки. Станом на початок 2021 року агропідприємства України використовували 130 529 тракторів, 78 678 вантажних автомобілів, 51 447 плугів, 71 633 культиватори, 34 780 дискових борін, 66 511 сівалок, 26 524 зернозбиральні комбайни, а також 1477 кукурудзозбиральних і 1568 бурякозбиральних комбайнів. Водночас спостерігається певне покращення якісного складу машинного парку завдяки зростанню середньої потужності двигунів тракторів. Проте ситуація в індивідуальних селянських господарствах є значно критичнішою. За даними на 2020 рік лише 21% таких господарств користувалися сільськогосподарською технікою: оснащення тракторами мало місце у 18,9% домогосподарств, сівалками — у 12,2%, культиваторами — у 14,8%, зернозбиральними комбайнами — лише у 1,5%, а вантажними автомобілями — всього у 2,5%. Ці показники чітко демонструють низький рівень матеріально-технічної бази серед дрібних виробників.

Оновлення технічного парку та стан матеріально-технічної бази в аграрному секторі України. У досліджуваному періоді в аграрному секторі України спостерігалось скорочення обсягів придбання нової сільськогосподарської техніки та комплектуючих для її обслуговування. Зменшення закупівель охопило основні види технічних засобів, зокрема трактори, плуги, культиватори, зернозбиральні комбайни та вантажні автомобілі. Подібна тенденція стосувалася і запасних частин, необхідних для підтримання техніки у працездатному стані. Головними причинами цього стали зростання цін на технічні ресурси та обмежені фінансові можливості агровиробників, що суттєво ускладнювало оновлення матеріально-технічної бази. Водночас рівень забезпеченості галузі основними засобами залишався значно нижчим за фактичні потреби, що свідчить про недоінвестованість аграрного сектора та необхідність відновлення його технічного потенціалу. Додатково негативні тенденції проявилися у зниженні ефективності використання основних засобів, що посилює потребу в модернізації машинно-тракторного парку та впровадженні інноваційних рішень у систему технічного забезпечення агропромислового виробництва.

Дані, наведені на рисунку 1, свідчать про те, що фактичний рівень забезпеченості аграрного сектору України основними засобами суттєво відстає від нормативної потреби. Якщо фактична вартість основних засобів становила 460,5 млрд грн, то нормативна потреба у 2020 році досягала 1734,4 млрд грн, а прогноз на 2025 рік - 2224,4 млрд грн. Це свідчить про значну недоінвестованість матеріально-технічної бази аграрного виробництва та необхідність активізації процесів її оновлення і модернізації.

Виробництво, імпорт та експорт сільськогосподарської техніки в Україні значною мірою залежать від зовнішніх умов, тоді як оновлення машинно-тракторного парку здебільшого здійснюється за рахунок імпортних поставок. Якщо в минулому українське сільськогосподарське машинобудування займало провідні позиції, то сьогодні аграрні підприємства дедалі частіше надають перевагу іноземній техніці. Вона виділяється вищою продуктивністю, надійністю, зручністю у використанні, сучасними технологічними рішеннями та екологічністю.

Особливо гостро проблема проявляється у виробництві тракторів. У період із 2017 по 2020 рік обсяги виробництва тракторів потужністю понад 59 кВт знизилися з 3295 до 827 одиниць, експорт впав із 505 до 45 одиниць, а натомість імпорт у 2020 році досягнув 6883 одиниці. Ці цифри свідчать про домінуючу роль імпоротної техніки на внутрішньому ринку та ослаблення конкурентоспроможності вітчизняних виробників. Основними чинниками такого скорочення стали втрата доступу до російського ринку (що раніше становив 77-93% експорту тракторів), вплив пандемії COVID-19, економічні труднощі в країні, зниження зовнішнього попиту, технологічна відсталість виробничих процесів і брак інвестицій. Одними з ключових недоліків українських тракторів залишаються висока собівартість експлуатації, недостатній рівень сервісного

обслуговування, нижча надійність, не найкраща ергономіка та невідповідність сучасним вимогам точного землеробства. Водночас окремі сегменти галузі все ж демонструють позитивні тенденції. Наприклад, у виробництві розбризкувачів і розпилювачів спостерігається збільшення як внутрішнього виробництва, так і експорту, при цьому обсяги імпорту знижуються. Це вказує на наявність перспектив для розвитку певних напрямків у секторі. Проте загальна залежність галузі від імпортової техніки створює суттєві ризики для стабільного забезпечення аграрного сектору країни необхідним обладнанням.

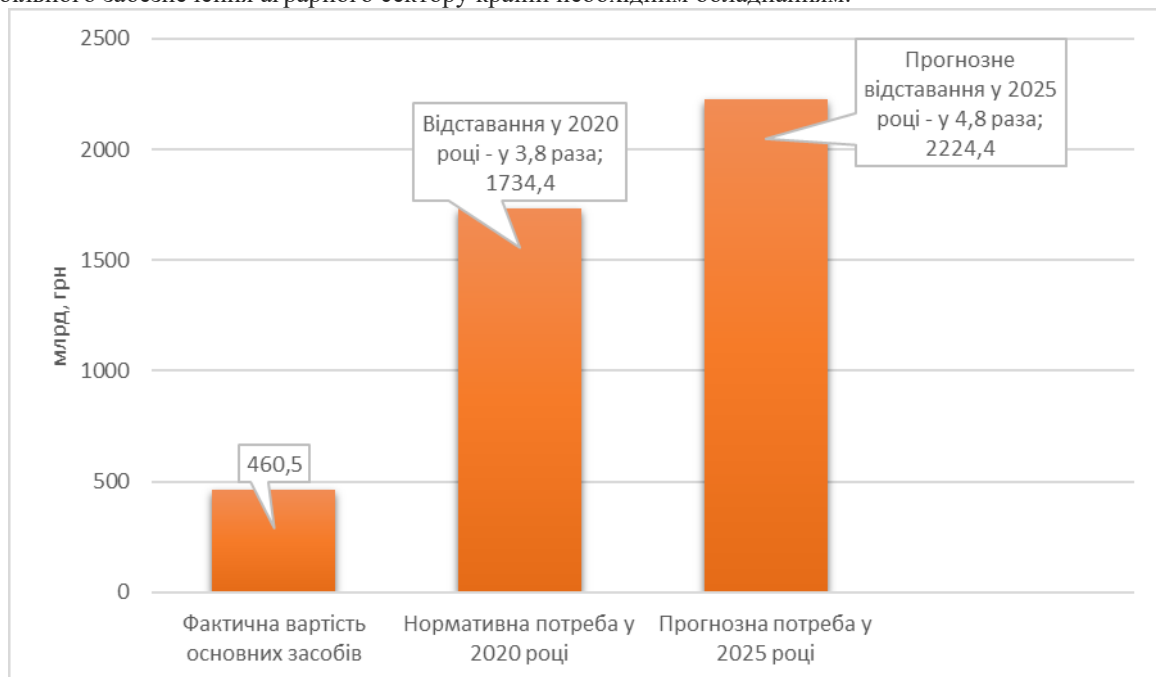

Рис. 1. Співвідношення фактичної вартості основних засобів та нормативної потреби аграрного сектору України
Джерело: сформовано автором на основі [1; 2].

Сегмент малої техніки та потреби малих форм господарювання. Проблема доступу до сучасної техніки особливо актуальна для малих і середніх фермерських господарств, а також домогосподарств, які не мають достатніх фінансових можливостей для придбання дорогого обладнання. У цьому сегменті стабільним попитом користуються мотоблоки, мінітрактори та інша компактна техніка, значну частку якої на ринку займає китайська продукція завдяки її відносно низькій вартості. Однак ця галузь залишається вразливою до кризових ситуацій і зовнішніх ризиків. У таких умовах розвиток виробництва малої техніки в Україні може стати перспективним напрямом для національного машинобудування. Розширення державної підтримки малих форм господарювання сприятиме зміцненню їх матеріально-технічної бази та зменшенню залежності від імпорту.

Сервісне та ремонтне обслуговування є ключовим елементом стабільної роботи агропромислового сектора, оскільки воно гарантує належну функціональність машин і обладнання. Агросервіс відіграє важливу роль у підтримці техніки в робочому стані, що дозволяє зменшувати виробничі витрати та підвищувати ефективність господарських процесів. Підприємства, що надають такі послуги, виконують значно ширше коло завдань, ніж лише ремонт і технічне обслуговування. Їхня діяльність охоплює також виробничо-технічну підтримку, консультування та надання актуальної інформації. Для успішного розвитку цієї галузі необхідно забезпечити доступ до точних даних про розташування техніки, її модифікації та реальні потреби в обслуговуванні. Надзвичайно важливим аспектом є модернізація сервісних центрів, оновлення їх технічної бази і збільшення виробничих потужностей. Це дозволить не лише покращити якість обслуговування, а й забезпечити внутрішній ринок необхідними деталями та матеріалами. Як результат, такі дії сприятимуть укріпленню позицій України в агропромисловій сфері загалом.

Фінансові, інформаційні та логістичні аспекти як ключ для успішного розвитку. Однією з головних перепон на шляху технічного оновлення аграрного сектора залишається обмежений доступ до фінансових ресурсів. Це зумовлює необхідність активного використання таких інструментів, як лізинг, банківські кредити та сучасні фінансові механізми. Водночас важливу роль відіграє інформаційна складова, яка включає постійний моніторинг ринкових тенденцій, аналіз споживчого попиту, вивчення конкурентного середовища і організацію ефективного обміну даними між учасниками ринку. Особливе значення має також розвинена логістична інфраструктура, що забезпечує вчасне постачання техніки, комплектуючих, матеріалів та супутніх послуг до кінцевих користувачів. Гармонійна співпраця цих трьох стратегічних компонентів — фінансового, інформаційного та логістичного — створює потужну основу для сталого і продуктивного розвитку ринку сільськогосподарської техніки.

Однією з ключових перешкод для розвитку інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки є недостатній рівень підготовки кваліфікованих фахівців для роботи із сучасними машинами та обладнанням. Сучасна агротехніка представляє собою складний комплекс, який об'єднує механічні, гідравлічні, електронні та програмні системи. Це створює високі вимоги до спеціалістів, які повинні володіти не лише глибокими технічними знаннями, а й навичками використання діагностичних приладів, управління електронними модулями та роботи з цифровими технологіями. У зв'язку із цим система професійної підготовки має бути адаптована до сучасних стандартів, стати багаторівневою, забезпеченою сучасною матеріально-технічною базою і здатною відповідати актуальним викликам. Особливої ваги це питання набуває в умовах поствоєнних втрат трудових ресурсів і нагальної необхідності відновлення сервісної інфраструктури.

Воєнні дії стали одним із ключових чинників дестабілізації ринку сільськогосподарської техніки в Україні та завдали аграрному сектору значних матеріальних і фінансових втрат. Унаслідок бойових дій суттєво скоротилася технічна база агропромислових підприємств, погіршився стан ремонтно-обслуговуючої інфраструктури, ускладнилися логістичні процеси та знизилася інвестиційна спроможність підприємств. Значна кількість техніки була втрачена, викрадена або пошкоджена, що негативно позначилося на забезпеченні виробничих процесів у сільському господарстві. Додатковими дестабілізуючими чинниками стали руйнування сервісних центрів і складів запасних частин, перебої у постачанні імпортованих комплектуючих, дефіцит кваліфікованих кадрів, а також зростання витрат на транспортування й обслуговування техніки. У таких умовах аграрні підприємства були змушені обмежувати придбання нових машин і переорієнтовуватися на ремонт, модернізацію та використання вживаної техніки. Це свідчить про те, що повоєнне відновлення ринку сільськогосподарської техніки має ґрунтуватися не лише на компенсації втрат, а й на формуванні сучасної, стійкої та технологічно оновленої системи технічного забезпечення аграрного виробництва.

Таблиця 1

Основні кількісні втрати ринку сільськогосподарської техніки України внаслідок війни

Показник	Значення
Втрачено або викрадено техніки	понад 84 тис. од.
Вартість втраченої або викраденої техніки	майже 2,9 млрд дол. США
Загальні втрати техніки станом на початок 2023 року	109,6 тис. од.
Пошкоджено техніки	50,7 тис. од.

Джерело: складено автором на основі [3; 4; 5].

Наведені в табл. 2 дані підтверджують значний масштаб втрат ринку сільськогосподарської техніки України внаслідок воєнних дій, що суттєво послабило матеріально-технічну базу аграрного сектору та ускладнило його функціонування.

Державна підтримка розвитку ринку техніки відіграє важливу роль у стимулюванні попиту на продукцію, вироблену вітчизняними підприємствами. Одним із ключових інструментів у цьому напрямку стала програма часткової компенсації вартості техніки, відновлена у 2017 році. Її реалізація мала позитивний вплив на рівень закупівель української техніки, хоча результати варіювалися залежно від конкретного року. Загалом ця ініціатива значно сприяла розвитку вітчизняного машинобудування та забезпечила оновлення технічної бази аграрного сектору. Однак чинна програма поки що недостатньо враховує специфічні потреби сегмента мінітехніки та малих форм господарювання. Для підвищення її ефективності необхідно розширити коло можливих учасників та забезпечити більш рівний доступ до підтримки для різних категорій сільськогосподарських виробників.

Перспективи розвитку інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки в Україні тісно пов'язані з модернізацією основних активів, збільшенням технічного потенціалу, впровадженням інновацій і підвищенням технологічності, енергоефективності та екологічності обладнання. Одним із пріоритетних напрямів є стимулювання розвитку національного машинобудування, яке має опиратися на використання сучасних виробничих технологій, залучення інвестицій, локалізацію виробництва відомих міжнародних брендів і підтримку створення малопотужної техніки та мінітракторів, адаптованих до потреб невеликих фермерських господарств. Особливий акцент варто зробити на розробці сучасних машин, які здатні виконувати ефективні операції, мінімізувати втрати врожаю, оптимізувати витрати праці та відповідати екологічним нормам. Покращення сервісної інфраструктури повинне базуватися на стратегічному плануванні з урахуванням актуальних потреб ринку й рівня технічного забезпечення. Головними завданнями є оснащення сервісних центрів новітнім обладнанням, підтримка виробництва запасних частин і витратних матеріалів, підготовка висококваліфікованих фахівців і зміцнення партнерств із закордонними компаніями. Особливої ваги набуває створення ефективної мережі сервісних центрів, розроблення оптимальних логістичних рішень для забезпечення поставок, координація міжнародної технічної допомоги та впровадження найкращих світових практик задля підвищення рівня ремонту та обслуговування техніки. Виконання цих завдань можливе лише за умови тісної співпраці між державою, бізнесом, освітніми установами, міжнародними організаціями та місцевими громадами. Для того щоб забезпечити подальший розвиток галузі, необхідно вдосконалити фінансово-кредитну систему, полегшити доступ до лізингових програм, адаптувати

нормативно-правову базу України до стандартів Європейського Союзу та посилити систему сертифікації, акредитації й регуляторного контролю. За сприятливого сценарію це сприятиме зростанню попиту на вітчизняну сільськогосподарську техніку, зміцненню позицій українського машинобудування, збільшенню частки ринку малої техніки та формуванню сучасної сервісної інфраструктури. У разі ж негативного розвитку ситуації можливе скорочення високотехнологічного виробництва, підвищення залежності від імпоротної техніки та поширення на ринку вживаного обладнання. Саме тому створення ефективної та стійкої інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки є ключовим чинником для довготривалого розвитку аграрного сектору України.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У дослідженні встановлено, що інфраструктура ринку сільськогосподарської техніки в Україні є складною багатокомпонентною системою, яка включає виробничу, сервісну, фінансово-кредитну, логістичну, інформаційну та кадрову складові. Сучасний стан ринку характеризується асиметрією в забезпеченні технікою господарств, надмірним навантаженням на наявну техніку, повільним оновленням машинно-тракторного парку, суттєвою залежністю від імпорту та недостатнім розвитком сервісної інфраструктури. Відставання реального рівня матеріально-технічного забезпечення від нормативного свідчить про нестачу інвестицій у галузь і нагальну потребу в її технологічній модернізації. Серед основних стримувальних чинників розвитку ринку виділяють низьку конкурентоспроможність окремих секторів українського машинобудування, обмежений доступ аграріїв до кредитних і лізингових ресурсів, слабо розвинений сегмент малої техніки для потреб дрібних фермерських господарств, а також дефіцит кваліфікованих кадрів. Доведено, що воєнні дії значно погіршили ситуацію на ринку через втрату значної кількості техніки, руйнування ремонтно-обслуговуючої бази, порушення логістичних ланцюгів і підвищення рівня інвестиційних ризиків. Розвиток інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки в Україні у майбутньому залежатиме від модернізації матеріально-технічної бази, підтримки вітчизняних виробників техніки, розбудови сервісних центрів, поліпшення доступу до фінансово-кредитних та лізингових механізмів, підготовки кваліфікованих спеціалістів і розширення державної підтримки. Подальші дослідження варто спрямувати на розробку механізмів післявоєнного відновлення ринку, аналіз ефективності державних програм підтримки, територіальний розвиток сервісної інфраструктури та можливості цифровізації технічного забезпечення агропромислового комплексу.

Література

1. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. Режим доступу: <https://stat.gov.ua/>
2. Єдиний державний вебпортал відкритих даних. Режим доступу: <https://data.gov.ua/>
3. Добіжа Н. В. Удосконалення засобів формування ринку сільськогосподарської техніки на засадах інновативності. *Агросвіт*. 2019. № 10. С. 68–73. Режим доступу : <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2019.10.68>
4. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко І. М. Розвиток аграрного технічного сервісу та ринку сільськогосподарської техніки України. *Підприємництво в аграрній сфері: глобальні виклики та ефективний менеджмент*: матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф. (Запоріжжя, 12–13 лют. 2020 р.). Запоріжжя: ЗНУ, 2020. Ч. 1. С. 105–108. Режим доступу : <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/9632>
5. Бойко Л. О., Бойко В. О. Сучасний стан агробізнесу в Україні та його ревіталізація у післявоєнний період. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. № 16. С. 55–61. Режим доступу : <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.16.7>
6. Бондаренко В., Сидоренко В. Розвиток інфраструктури ринку сільськогосподарської техніки в умовах глобального середовища. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2024. Vol. 332, No. 4. Р. 109–114. Режим доступу : <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-15>
7. Серов В., Письмак В. Стратегії інтеграції аграрних підприємств у міжнародні маркетингові мережі збуту продукції. *Development Service Industry Management*. 2024. № 3. С. 280–285. Режим доступу : [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-7\(42\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-7(42))
8. Семак Б. Б., Гаврилюк О. М. Реалізація потенціалу міжнародного маркетингу в цілях розвитку вітчизняного аграрного експорту. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2025. № 84. С. 62–68. Режим доступу : <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2025-84-05>
9. Попадюк О. М. Розвиток інфраструктури аграрного ринку як складової системи механізмів підтримки. *Економіка АПК*. 2014. № 7. С. 75–80.
10. Діброва А. Д. Теоретико-методологічні засади державної підтримки сільського господарства України. *Науковий вісник НУБіП України*. 2009. Вип. 142. С. 19–24.
11. Скоцик В. Є. Організаційно-економічні засади формування інфраструктурного забезпечення ринку сільськогосподарської техніки України. *Агросвіт*. 2018. № 14. С. 9–15.
12. Світовий О. М. Управління матеріально-технічним забезпеченням зернопродуктового підкомплексу та формування доданої вартості. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 2. С. 171–174.

References

1. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Ofitsiyni sait. Rezhym dostupu: <https://stat.gov.ua/>
2. Iedynyi derzhavnyi vebportal vidkrytykh danykh [Unified State Web Portal of Open Data]. Rezhym dostupu: <https://data.gov.ua/>
3. Dobizha N. V. Udoshkonalennia zasobiv formuvannia rynku silskohospodarskoi tekhniki na zasadakh innovativnosti [Improvement of the means of forming the agricultural machinery market on the basis of innovativeness] / N. V. Dobizha // Ahrosvit. 2019. № 10. S. 68–73. Rezhym dostupu : <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2019.10.68>
4. Hrytsaienko H. I. Rozvytok aharnoho tekhnichnoho servisu ta rynku silskohospodarskoi tekhniki Ukrainy [Development of agricultural technical service and the agricultural machinery market in Ukraine] / H. I. Hrytsaienko, I. M. Hrytsaienko // Tezy I Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konf. «Pidpriemnytstvo v aharnii sferi: hlobalni vyklyky ta efektyvnyi menedzhment», m. Zaporizhzhia, 12-13 liutoho 2020 r. S. 105–108. Rezhym dostupu : <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/9632>
5. Boiko L. O. Suchasnyi stan ahrobiznesu v Ukraini ta yoho revitalizatsiia u pisliavoiennyi period [Current state of agribusiness in Ukraine and its revitalization in the post-war period] / L. O. Boiko, V. O. Boiko // Tavriiskyi naukovi visnyk. Serii: Ekonomika. 2023. № 16. S. 55–61. Rezhym dostupu : <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.16.7>
6. Bondarenko V. Rozvytok infrastruktury rynku silskohospodarskoi tekhniki v umovakh hlobalnoho seredovyscha [Development of the agricultural machinery market infrastructure in the global environment] / V. Bondarenko, V. Sydorenko // Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences. 2024. Vol. 332, No. 4. P. 109–114. Rezhym dostupu : <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-15>
7. Sierov V. Stratehii intehratsii ahrarykh pidpriemstv u mizhnarodni marketynhovi merezhi zbutu produktsii [Strategies for integration of agricultural enterprises into international marketing networks for product distribution] / V. Sierov, V. Pysmak // Development Service Industry Management. 2024. № 3. S. 280–285. Rezhym dostupu : [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-7\(42\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-7(42))
8. Semak B. B. Realizatsiia potentsialu mizhnarodnoho marketynhu v tsiliakh rozvytku vitchyznianoho aharnoho eksportu [Realization of the potential of international marketing for the development of domestic agricultural exports] / B. B. Semak, O. M. Havryliuk // Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universitetu. Ekonomichni nauky. 2025. № 84. S. 62–68. Rezhym dostupu : <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2025-84-05>
9. Popadiuk O. M. Rozvytok infrastruktury aharnoho rynku yak skladovoi systemy mekhanizmv pidtrymky [Development of the infrastructure of the agricultural market as a component of the system of support mechanisms] / O. M. Popadiuk // Ekonomika APK. 2014. № 7. S. 75–80.
10. Dibrova A. D. Teoretyko-metodolohichni zasady derzhavnoi pidtrymky silskoho hospodarstva Ukrainy [Theoretical and methodological principles of state support of agriculture in Ukraine] / A. D. Dibrova // Naukovi visnyk NUBiP Ukrainy. 2009. Vyp. 142. S. 19–24.
11. Skotsyk V. Ye. Orhanizatsiino-ekonomichni zasady formuvannia infrastrukturnoho zabezpechennia rynku silskohospodarskoi tekhniki Ukrainy [Organizational and economic principles of forming infrastructural support for the agricultural machinery market in Ukraine] / V. Ye. Skotsyk // Ahrosvit. 2018. № 14. S. 9–15.
12. Svitovyi O. M. Upravlinnia materialno-tekhnichnym zabezpechenniam zernoproduktovoho pidkompleksu ta formuvannia dodanoi vartosti [Management of material and technical support of the grain-product subcomplex and formation of value added] / O. M. Svitovyi // Ekonomika i suspilstvo. 2016. Vyp. 2. S. 171–174.